

Csurgó és Vidéke.

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évr: 4 frt (8 kor.) Félévr: 2 frt 4 kor.)
Negyedévr: 1 frt (2 kor.)
Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)

Szerkeszti:
Dr. Nagy Sándor ügyvéd.
Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér,
Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓHIVATAL:
Vágó Gyula könyvnyomdája,
hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A nemzeti munkásokért.

Közéletünk, nincsen mit tagadni, a szocializmus itt-ott csöndes, amott háborgó tengerén evez. Ma az elégtelenség minden vonalán a kenyérkeresetnek főnáll, nehől nevének nevezik, aspirációkban él, de meg van minden vonalon. Oka az, hogy az élet igényei mesésen megnöttek. Az általános népmivéledés elnivevállja a társadalmi osztályok igényében való szédületes ellentétet is legalább a vágyakban mindenki egyet akar, és a különféle kenyér-szerzés képte'len vele.

És vegyük itt tekintetbe, hogy a mezei munkás értelmességben az utóbbi évtizedben észrevehető módon megerősödött. Az iskolák áldásaiból ők, a munkások vették ki a részüket. A kisbirtokos csak azon esetben helyezte fiát a gazdaságba, ha az iskolában boldogulni éppenséggel nem tudott; megállapítható, hogy a hol az ugynevezett paraszt-szocializmus a legjobban virágzik, az iskolázás számos alkalma azt eredményezte, hogy a kisbirtokos értelmesebb fiából urat nevelt, míg a mezei munkás eleven eszének és érvényesülésének csupán a szegénység volt akadály. És aztán bármely csigalépséssel, de az áldott alföldön a mező-

gazdaság mégis halad a belterjesebb ezél felé, és ennek nagy átalakító hatását megérzik és be éle sorsuk még nehezebb helyzetére következtetnek.

Mindezt a korszellem ferde irányzatát, avagy az iskolai nevelést tegyük-e felelőssé, mely az erkölcsök terén valóóságos visszaesést mutat?

A legkevésbé.

Szerintünk kibontakozásnak egyelen, de biztos módja, az ha a munkások hozzájárulásával és a munkások egyesülésével egy segély és nyugdíj pénztárt szervezünk.

Mi lenne ennek a ezéja?

1. Segélynyújtás betegség, halálet és igazolt munkahiány esetén.

2. Nyugdíjazás rokkantság vagy az elért kornál.

3. Ez a pénztár egyuttal ítélkező, hogy ugy mondjuk békéltető hatáság lenne, mely minden a munkanyújtó és munkás között felmerült panaszos ügyben elsőfokulag dönt.

4. Ez az intézmény számon tartaná a munkásokat s egyuttal munkába is állítaná.

Szemünk előtt világosan a mun-

kással szemben való emberbaráti ezélok mellett az lebegvén, hogy őket egy tendenciózus ezéla ámitó környezetből kiragadjuk, a pénztárt ugy konceptmlábjuk, hogy abban, a munkaadók hozzájárulásával ugy kapjanak helyet, hogy ezen pénztár vezetésében a turbulens elemek ne kapjanak helyet. Ezek szerint a pénztár tagjai lennének: Minden ingatlan tulajdonos vagy munkanyújtó, adjen bárminő munkát a munkásoknak, másodsor; tagja lenne minden munkás, bármely minőségben, tekintet nélkül arra, férfi-e vagy nő. Kivéve természetesen azokat, kik az ipartörvények alapján valamely segélypénztárnak már tagjai. A hozzájárulás aránya lenne: a munkaadók a szükséglet 35-ével, a munkások 25-dét és pedig a munkaidőben heti részletekben való befizetéssel.

Nem kell sem a munkásnak sem a munkanyújtónak megijednie, hogy olyan nagy terhet követelne ez az új áldásos intézmény. Számítások tétettek, ott a hol a munkások száma a huszötöt meghaladja, ott sem kerülne ez több mint a munkásoknak hat és fél krajczárjába, a munkanyújtóknak pedig az ujjab teher holdanként 18 krt jelentene.

Tárca.

Borozás közben.

Végre, valahára jó borhoz jutottam. Isten igazában oltja ám a szomjam! De, sőt többet mondok: fölforrallja vérem', És ha nem vigyázok: becipek, megérem.

Véghetetlen módon vágyom a jó borra: S mégis nap nap után csak sőt iszom sorra. Nos? . . . Nem vagyok bolond, hogy bort [igyam, mikor] Manapság minden bor . . . csak „művészeti“ [bor.]

Hanem mikor végre jó borhoz juthatok: Mégis csak támadnak bennem gondolatok — Még pejg költőiek. Ám a jámbor sörtül Apolló és muzsa bennem összezördül.

És aztán? Bzony . . . fuccs! a jó költő- [szetnek.] No? s igen. Apolló s muzsa összevesznek: És szépecskén hátat fordítanak nekem. Ergő vers nem lehet. Sör-ivás a vétkem.

No, de mikor olyan jó néha az a sör — S Apolló és muzsa . . . ize' . . . hát . . . [nem gyötör.]

No? . . . S még Petőfi is megvallotta aztat, Hogy remek verset csak gyöttrődés fakaszt. [hit.]

Hát hiszen meglehet, hogy a dolog így van. Azért sarkalt engem kór arra, hogy igyam, S aztán mikor végre jó vörös bort ittam: Akaratom ellen — ez a vers csak itt van.

Lám a költészetben még sincs nekem végem: Im' verset íratott velem betegségem. Nos — hát Lzac-skám volt. Ez annak a nyitja, Torkom a vörss bort, hogy oly molhón itta. (Kaposvár, 1898. máj. 2)

Hollósi István.

Modern parthie.

A kis leányt férjhez akarja adni az apja. Rajkai Elemér, mert ő a boldog férjelőt, tréfából is, komolyan is, többeknek elmesélte, hogy Irénkét elveszi. Rajkai, jól lehet tegezte a főispánt is, — nem tartották a barátai másnak, mint jól öltözött embernek, aki ügyesen tudta adni a nagyot, megfigyeles és szokás folytán, a hitezői kárára. Mióta ugyanis a részletfizetés elvét a valóágban realizálták, sokkal csífrább a divat, mint régen. Sokkal több az ur, mint a paraszt.

Öreg emberektől hallotam, hogy az a ruha, a mi ma ötven forint, azelőtt csak husz évvel is, huszötöt forint volt. Az ár-emelkedést pedig abban kell keresnünk, hogy a részletfizetés azért drága, mert az iparosnak mit az egyikén veszít, a máikon kell bevasalnia.

Rajkainak biztos fellépése volt. Kitünő ismeretei abban, mint kell egy tizenhat éves leánynak beszélni.

Ne mondja azt senki, hogy a tizenhat éves leány nem a külső fellépése után szeret valakibe. Ha a fiatal ember csak kissé is felülemelkedik a köznapiasságon, ha csak egy csöppet lop a költő ajakáról, ehhez csak egy kis flirtet és jó arcot mutat, egy tizenhat éves leány mód felett hisz, még abban is költőit lát, hogyha dülöngve, a reggeli utcái nép szemeláttára kurjongat a cigány előtt.

Irén ártatlan jó lélek. Titokban olvasta Heinét és Petőfit. Titokban nézett le a zárda ablakából az ácsorgó diákokra és azt érezte, hogy a feltekintő gyerek szemében mintha az örök boldogság honolna, mely vonz maga felé, feltartóztatatlannal ki az életbe.

Látta a virágokat, megtanulta a költőtől, hogy a virágok kelyheiből szerelmesen szivja ki a méhecske a harmatot, sejtette, hogy a férfi esőjja borut üz, mosolyt fakaszt, a karja üdvöt hoz, életed ad hosszú időre.

Mint egy füllbemászó operett-ária tetszett neki a zárdai élettel homlokegyenes világi élet, gavallérok meghódolása, szer-tartásos kézesok, álezáztott érzelmek, serkedő vágyak. És az édes mama tanácsai, megfigyelé-ei folytán haladt az életbe s a kis szorgalmas zárdai övendék augyal, tün-

Pedig ezt az adót, főleg az alföldön, hol a mezeti munkáskérdés emnensebb, a föld annyira megbírná, hogy szinte szóvátenni sem érdemes.

A kibontakozásnak emez általunk fölvetett módja nem lép föl azzal a pretensióval, hogy valósulván egyszerre meg orvosoltuk a munkáskérdést. Lesznek humanitárius követelmények, melyeket megoldani szükséges lesz. Marad mindenkor elsőrendű kívánság a mezőgazdaság ipusztvási rendszerére való átvitel, valamint a háziiparnak teremtése és hol van: fejlesztése.

Egyelőre azonban azt hisszük, hogy a mai adott helyzetben a munkás aspirációk leküzdését egy szervezendő földmives munkás betegsegélyző pénztárral elértük. Munkásainkat megnyerhetjük az öusegély és szövetkezésnek, kiragadjuk a mostani átkos környezetből és azt értük el, hogy megszűnnek azok a mozgalmak melyek most közéletünket perzselik és állandóan izgatják.

H i r e k.

— **Fenséges vendég.** A berzencei Festetics Tassilló őszi vadászkastélyának rövid idő múlva érdekes vadász vendége érkezik. Ferencz Ferdinánd trónörökös néhány napig vadász vendége lesz a grófnak. A fogadásra már most nagyban készülnek s minden intézkedést megtettek, hogy a trónörökös, az országos híru vadásban kitűnően mullasson. Az érkezés ideje még végelegesen nincs megállapítva.

— **Hymen.** Tóth Lajos zongora művész, a budapesti nemzeti zenede tanára, eljegyezte Budapesten Hampel Ernestin kisasszonyt.

— **A csurgói főgymnasiumban** a múlt héten volt az érettségi vizsgát tevők osztály vizsgálat. Az eredmény szomorú, nem kevesebb mint 4 bukkolt meg 1—1 tantárgyból az osztály vizsgálaton. A bukkottak egyébiránt szeptember hónap javíthatnak, sőt ugyanekkor érettségire is mehetnek. Az írásbeli érettségi vizsga a héten ért véget,

dér lett a fiatalemberek előtt.

Magasztalták, mily édes, boldogságot mondó fekete szemei vannak, beszéltek, hogy mily öntudatlan összhangban tapadnak gondör fürtei hattyu nyakára. Milyen bárszony és életteli a karja, milyen ennivaló, mikor nevet s mily ellenhátlan, ha haragszik.

Oda haza is becézték. Szalkai úgy tekintett rá, mint családi üdvöskéjére, a ki a földi nyomorúságból megfogja váltani.

Iren tehetségeinek felsorolásában még az is rám tartozik, hogy Iren valóságos zongoraművész, a ki biztos kézzel játsza Bethóven, Mozart, Wagner és a többi hallhatatlanok remekait. Szereti az irodalmat is, Petőfit érdeme szerint magasztalja s asztalán találjuk Jókai, Herczeg, Mikszáth, Bródy műveit, sőt — Beniczkyéit is.

S miután irodalmi izlése ilyen főrangú, csak el lehet hinni, hogy elötte valami kispénzü ember valósággal nulla.

Tehát a mikor Rajkai a száz-ezreivel d csekedett és azt mondta, hogy édes apjai, a királyi kegy legközelebb grófi rangra emelt Irenke szívesebben fogadta a csokrait, sőt annyira vitték, hogy a parkban, a mama előtt, kinttató pofonocsákkal legyezgette Rajkai arcját.

Szinte rosszul érezte magát, azon való gondolkozása közben: hát feleségül veszi őt ez a Rajkai, vagy csak bolondozik vele?

melynek eredményét csak a szóbeli megkezdése előtt hirdetik ki.

— **Gyógyszerész gyűlés.** A somogy-megyei gyógyszerészek e hó 16-án Kaposvárott gyűlést tartottak volna. Azonban a megszokott részvételtség miatt ahz volt megtható. Mind össze 6 gyógyszerész jelent meg. A jelenlevők Dr. Szaplonczay Manó megyei tiszti főorvosnál is látogatást tettek s azon alkalomból, hogy az országos közegészségügyi tanács kültagjává neveztek ki üdvözöltek.

— **Kinevezések.** A n. atádi kir. járásbírósnál megüresedett kir. járásbírói állásra Dr. Benedekfalvi Kiszeli László győri kir. ítélőtáblai tanács jegyzőt; — a szigetvári kir. járásbírósnál üresedésbe jött kir. albirói állásra, Vásárhelyi István pécsi kir. aljegyzőt; a zalaegerszegi kir. törvény székhez pedig, kir. törvényszéki bíróné Róhonyey István n. atádi kir. albirót nevezte ki Ó Felsege a Király.

— **Meghívó.** A „kaposvári hivatalnokok társas köre" f. évi június hó 5-én a Cser-erdőben részben saját könyvtára, részben pedig a kaposvári siketnéma intézet javára dalárdájának közreműködésével zártkörű nyári táncvizsgát rendez. Kezdeté d. u. 4 órákor. Beléptidij: Személyjegy 1 korona. Családjegy 3 koron. Kedvezőtlen idő esetén a multság következő vasárnap fog megtartatni.

— **Fornszek Sándor meghalt.** A nagy idők nagyjai közül megunt kődöt egy. A legjobbak, legkiválóbbak egyike, Fornszek Sándor. Végigküzdötte a dicsőséges napokat és végig járta a szenvedések Gólgóját, míg tegnap éjjel homfiszive megszünt dobogni. Az újabb idők társadalmi küzdelmeiből is kivette részét. Mint a szigetvári kerület 48-as függetlenségi képviselője, egyik legszorgalmasabb tagja volt a Hazának, a kit pártkülömbőség nélkül szeretett mindenki. Fornszek Sándor 1818 ban született. A katonai pályára szánta magát s Görgeivel és Kazinczy Lajossal együtt szolgált a gárdánál. Az 1848 as eseményekkor a császári huszároknál szolgált mint főhadnagy. Magyar érzelmeiről volt híres már akkor is. Eszéken 1848 év telén épp magyarsága miatt összeszólalkozott a horvát tisztekkel. Nemsokára ezután egész ezredével a magyar zászló alá esküdött. Nagy-Sarlónál a leghevesebb tűzvonalban küzdött. Nyolcz sebet kapott a mikor leszédült lováról. Az utközet után szedték fel a többi sebe:ültekkel

De egy napon Szalkai bácsi nagyon komoly volt. A reggelinél nem szólt semmit csak az ebédnél kínálta meg Iren-t a dobos tortából. Ebéd után bekopogtatott ar Irenke szobájába, a papa benyitott az udvar felőli részen levő ablak mellett, a széles bordó függöny alatt, egy kevereten hevert a baba.

— Alszol?

— Dehogy, olyan meleg van ma, igazán nem tudom, hogy mit csináljak. Még aludni sem tudok.

Csakugyan lázas vagy. — mondotta az apa, midőn a leánya szép homlokára tette a kezét.

— Hallottad?

— Mit édes papa?

— A legújabb ujságot.

— Mi az papa?

Szalkai bácsi merően nézett leánya szeme közé.

— Hogy te menyasszony vagy,

— Mondják!

— És te mit szölsz ehhez?

— Én semmit. De mit szól a papa?

— Neked kell nyilatkozni, leányom.

Te választasz a jövőd felett.

Iát én akkor nem leszek menyasszony

Mi ez? Szalkay megdöbönt.

— No igen papa, nem szeretem Raj-

együtt. Nagy Sándor hadtestében (az első hadtestben) szolgált s ömgyvi rangot nyert. A fegyverletétel alkalmával segédszjtjével Szapary Géza gróffal menekülhetett volna, mert utlevelük volt, ő azonban nem akart Nagy Sándor nélkül elmenekülni s miután tábornoka marasztalta, nem is ment. Az oszt-rakok 16 évi börtönre ítéltek, amelyből nyolczat kitöltött. 1872—1896-ig függetlenségi programmal a szigetvári kerület képviselője. Azóta visszavultán élt. Hosszas szenvedéseitől 16-án éjjel váltotta meg a halál Kaposvárott.

— **Vetések állása.** Az idei kedvező tavasz folytán vetéseink a legszebb reményekre jogosítanak. Az ősszel alig volt zö'd vetésünk s a tavaszi esős időjárás folytán mégis annyira megerősödtek, hogy elmondhatjuk nincs rossz vetés s ha valami szárazság, elemi csapás közbe nem jön, az idei év

gazdáinknak tölteni fogja magtárait. A gyümölcs-fák azonban a fagyos szentek alatt volt hidegebb időjárást igen megsínlelték az őriási nagy termés leolvadt a minimumra.

— **Nagy szerencsétlenség történt** Kaposvárott f. hó 7-én az esteli órákban, ugyanis, Kozay Mózes a szigetvári utcában levő háza kertjében eladta már régebb idő óta a homokot. Folyó hó 7-én nála mint napszámos dolgozott Fejes János kaposvári lakos és a magas patróll talicskázta el a homokot. Midőn így egy talicskát megrakva, azt eltölteni akarta, a part leszakadt és az őriási földtömeg Fejes Jánost maga alá temette úgy, hogy a mentésre sietett emberek már csak holttestét ásták ki a földből. Öreg édes anyja és öt apró gyermeke vesztette el benne kenyérkeresőjét. Kivánatos volna, ha a városi hatóság kissé jobban utána nézne az ilyen „föld gesztek" nek, mert ez már nem az első eset, mely ember életébe került.

— **A balatontavi gőzhajózási részvénytársaság** kilenczedik rendes közgyűléset m. hó 30-án tartotta meg igazgatósági irodájában. A közgyűlésen felolvasott jelentés a társulat sikeres működéséről számolt be. A tiszta nyereség a múlt évi áthozattal együtt 130 52,02 forint tett ki, melyből a tartalékokra 1000 14 frt, az igazgatóság jutalékára 190 frt, a felügyelőbizottság díjazására 125 frt, 700 drb. részvénytulajdonos 10 frtjával való beváltására 7000 frt, a boglári kikötőjavítási tartalékára 3000 frt, az alkalmazottak segélyezésére szánt külön tartalékára 400 frt állapítatott meg és a

kait. És rádobta köténytét szegyenlősen az arczára. De titokban nevetett.

— Milyen naiv ez a papa.

— Dehogynem szeretted.

— Nem és nem.

Irenke komoly arcot vágott. Felugrott és tréfából komoly hangon olyan lamentálást csapott, hogy a papa kérére fogta a dolgot.

Nézd édes jó gyermekem. Mi még csak rövid ideig adhatjuk. Szegény vagyok. De Rajkai, a ki nekéd saját bevallása szerint százezrekről és grófi koronáról beszélt, bizonyynyal segítni fog, míg helyre jövök.

Még a leány adta a meghatottat az áldozatot, pedig lelkében örült s bájos arcán boldog mosoly húzódtott végig, mikor arra gondolt, hogyan fogják megszólítani.

— Méltóságos asszonyom.

Az életben azonban nem minden olyan majesztózus, a hogyan azt tizenhat éves gyerek leányok a képzeletükben kiszinezik. A valóságban az volt a helyzet, hogy Rajkai igen rossz csapásona jó párthíret szaladt és azt gondolta, hogy Szalkai Iren a mellett, hogy csillaga lesz a délelőtti Váci-utczai korzónak, „hoz" is. A derék patriarchalis após pedig majd kirántja, ha nevéet sűrűn fogja hozni a hivatalos lap az — árverések között.

fennmaradó 1036 81 frt a jövő év számlájára vezették át. Ezek után az igazgatóságból kilépő Andrassy Sándor, valamint dr. Gindler Jenő és a felügyelő bizottságból kilépő gróf Batthány Géza, Kalwoda Ferencz és Páspóki Emil egyhangúlag újból megválasztották. A részvények beváltását f. é. május hó 1-től kezdve a Magyar Országos központi takarékpénztár eszközöli. Nem nyereségre számított vállalat, hanem a Balaton-vidék érdekeit istápoló közlekedési intézet ez, a legjobb kezekben és a legjobb vezetés alatt.

— **A balatoni szőlők.** A földmivélségi miniszter a balatonmenti szőlőtalajok vizsgálatát elrendelte, mely czélból egy szűkebbkörű bizottság a helyszínére utazott. Mint Badacsonyból jelentik, ez a bizottság működését már meg is kezdette s az általános bejárást Badacsonyan, Kis-Órszón, Ábrahamban, Rendessen és Fülöpön teljesítette is. A bizottság most a részletes talajvizsgálatot kezdi meg s e czélból két részre oszolva, egyik rész A máditól, a másik rész Keszthelyről indulva ki, a Balaton mentén haladva végzi munkálatait. A két albizottság mindenikében geológok és szőlészeti szakértők vesznek részt. A bizottság kiválóan nagy súlyt helyez az ottani szőlőtalajok nomenklaturájának megállapítására, amire kétségek nélkül az egyöntetűség szempontjából nagy szükség van.

— **Tüzeset.** Hétről-hétre egy-egy tüzeset, úgy látszik most már egészen rendszerő válik ez a veszedelem. Folyó hó 18 an este háromnegyed 10 órakor ismét tüziadó zavarta a közönséget nyugalmában égett pedig Alsokban a község bikaistállója, mely használaton kívül állott már vagy két év óta. Az épület bérbe volt adva és belül gyuladt ki. Ez az ötödik tüzeset január óta Alsok-Sarkadon a mi elég furcsa, és arra enged, hogy következtetni, hogy vagy piromaniából vagy szándékosan történik a gyújtás, hogy a biztosítási díj révén új épületekben jussanak. A tűz továbbterjedését a a rögtön ott termet Alsok-Sarkadi tűzoltók akadályozták meg, míg az utának nyomban kivonult 30 csurgói tűzoltó az oltásban működött közre. Az így egyesült tűzoltó erő igen hamar végzett volna az egészszszel, ha a község népe vizet hordott volna, amiben pedig Alsok nem szűkölködik. De ezt nem engedi a népnek hitvány lelki állapota, mely felebarátjával szemben nemcsak, hogy szeretet nem parancsol, hanem a legridegebb önzés és részvételelenség sarkalja. És ezzel a deradt embertelenséggel még a hatóság is tehetetlenül áll szembea pedig csakis a legszigorubb büntetés fogja őket észretéríteni, melyet a hatóság valószínűleg mostan már alkalmazni is fog.

És megtartották az esküvőt; a fiatal pár násztra indult Velenczébe 112 százalék perczentre nagy lótas futás; után szerzte az egypár százast Szalkay. A szomszédok majd meg pikkantak az irigységtől, de mikor uzv Rajkait, mint Szalkayt egyre nyeltek az adóságok hullámai és kölcsönösen becsapottaknak látták magukat, akkor a pukkadózó irigység átalakult jóleső számalomná. Különösen mikor azt is hallották hogy Rajkay a megyén kapott valami kis kenyeret s mert ebből nem telik a fellegrákrakra, a feleségével durva.

És Irénke a férje durvaságát mindössze a megyei irnoknének panaszozhatja el.

VERNER LÁSZLÓ.

— **A „Magyar Könyvtár.”** tolyan ried-kivüli tetszéssel fogadta a közönség, hogy a kiadók sokkal gyorsabb egymásutánban bocsátják közzé a füzeteket, mint eredetileg tervezve volt. A vállalatból, mely csak mult év végén indult meg, immár 42 szám áll már előttünk, csupa változatos és értékes olvasmány. A legutolsó, most szétküldött füzetek a következők: a 38. füzetben Tóth Kálmánnak híres történeti vigjátéka foglalattik. „A király házasodik”, melyet a nemzeti színház csak nemrég elevenített fel és mely ezuttal először jelenik meg nyomtatásban. A 39 szám Droz Gusztáv remek családi rajzból „Monsieur, Madame et Bébé” adja a legszebbeket; a füzetet „Az ur, az aszszony és baba” címmel Béri Gyula fordította, nagyon gondosan. A 40. füzet a magyar elbeszélés irodalom egyik népszerű veteránját, Vértessy Arnoldot mutatja be: „Kisvárosi történetek” cz. könyveskéjét kedves, friss elbeszélő hang, édes megfigyelése a vidéki élet félszégességének, és igazán finom humor jellemzik. A következő szám a század egyik legnagyobb drámájának, Ib-sennek, talán legjelmezesebb és legérdekesebb szindarabját, „A nép gyűlölé”-t adja, Vikár Béla jeles átdítetében. Végre a 42. számban a kurucz világ költészetének egy becses módszeres anthológiáját kapjuk, melyet Kardos Albert, a jeles irodalomtörténész állított össze és látott el igen figyelemreméltó bevezetéssel. Az utóbbi időkben a közönség figyelme fokozott mértékben fordult a régi kurucz-énekek felé, úgy hogy ez a füzet nemcsak az iskolákban fog elterjedni, hanem az olvasók minden rétegében. Mindezek a munkák egyenként 15 krajczárjával vehetők meg minden könyvtárban vagy a kiadókánál Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) czégnél, Andrassy-ut 21. kik kívánatra a gyűjtemény jegyzékét ingyen megküldik.

— **Herczog Ferencz** leggenialisabb írónk egyike szerkesztésében megjelenő „Új Idők” szépirodalmi képes heti lap előfizetési ára 1 évre 8 frt. fél évre 4 frt. negyed évre 2 frt. Megrendelhető Singer és Wolfner kiadókánál Bpest Andrassy ut 10.

— **Egy jó házból való fiu könyvkötészetemben tanulól fevételik. Olyanok, kik a középiskola egy-két osztályát végezték, előnyben részesülnek. Bővebbet a kidadóhivatal.**

C s a r n o k.

A „Bugaczi Hiradó” keletkezése, virágzása és halála.
Írja Matter János.

Volt is másnap sok feszítés és még több komikus jelenet Szarvasbír nadrágban és pórászt boc-korban ballag az egyik; embernyi embernek való csizma és 8 éves gyermek krasnyog benne. Az ú hölgyek egykori téli cipőit mudzaggal kötötték vékony lábszárhoz a leányzók, hogy le ne essenek. Látható volt kétszínű posztóból összevarrott mellény, aranygombos kabát gombjukak nélkül és gomblyukas kabát gomb nélkül s így tovább.

Nagy volt szóval a siker, csak Hegyessy dühöngött a cigány miatt, hogy a Kossuth-nótát huzta nem az „Isten áldd meg a magyart” s ráadásul a Klapka indulót, mikor a „Menyből az angyal” kezdetű karácsonyi éneket kellett volna eljátszania.

De meg is buszulta magát ezért egész alaposan, mert a szomszéd Csorvás község cigányait szerződtette a szilveszteri estehez annál is inkább, mivel a „Bugaczi Hiradó”-ban több névtelen hazafi fejezte ki többfélekép-

pen megbotránkozását a cigányok kvalifikálhatatlan eljárása fölött ezek persze, mind Hegyessy ur patogásai. —

Egyébiránt Hegyessy ur napjai a tudós muzsáktól ugyan távol de a csábító szíriénekkel való annál belsőbb szellemes szórakozásokban és a Szilveszterre vonatkozó tervezetéseiben és más egyéb, majdnem világmozgató eszmék kovácsolásában teltek; majd jött a Szilveszter is s jött az ujév déli 12 óráján a népkönyha megnyitása.

Ujdiadalok Hogy egy kisvárosban, majdnem az egész női intelligencia, most már harmadszor jött össze, még álomnak is sok.

Az est napja — bátran elhetünk e szóval — Hegyessy. Jobbról, balról ostromolják a tüzes női szemek és ő most majdnem Tantalusként kíndódik, munkatársai és belső barátjai bolygókként keringenek, bár ezek mellé is került egy-egy nőnemű holdacska.

— Nincs program, kiáltanak többfelől is csillagunk, a nap azaz az est hőse felé, kérjük mi lesz?

Lesz mindjárt, a mi lesz, szót Hegyessy s minthogy tényleg volt már az idők telje, megkzdődött a nem sejtett programot.

Recsegő Donáth. kántor ur, ki a jótékony nőegyesület mulatságán a „Ha férfi lelket egy hölgyre feltevéd...” volt éneklendő, de lázas álmai miatt két napig is az ágyhoz kötözve feküdt s így az énekléssel adós maradt, most zengedezte el ki-düllesztet mellett a hatalmas dalt s mert tengernyi volt a taps, ráadásul a „Föl töltsétek fiuk igitunk a hon s leányokért” bordalt recsegte el jó, borzú raktramos hangjával.

Utána Zziros Pannuska Zziros uramnak szépséges szép 17 esztendő leánykájá, kit Hegyessy ur heti 3-4 órán oktatott a magasabb műveltségre, következett szavalatával — Czuczornak „Kaisi kis lány Pesten” című költeményét szavalta, de a

Jaj be szép az a Pest Istenem be szép
S benne milyen uri, mily szelid a nép...

két soron túl haladni nem tudott, mert bár háromszor is elmondta a két sort folytatás eszébe jutni nem akárt. Már majdnem pitéregi kezdett Pannuskánk s talán szivgöcsöket is kap, ha özv. papnénk közbe nem lép tudományával s nem sugja meg, hogy

Össze-visza jártam utat utat utafelett,

De szemem nyugodni nem talál helyet... stb.

Most már szerencsés volt a szavalat; végén dörgő éljennel és szives gratulációkkal, különösen a nt. asszony iránt, ki oly nagy ismerője a költői termékeknek.

Harmadszor a nt. asszony lépett föl; jobban mondva leült a belül ócska, de kívül fényesen kivilágított harmoniumához. Boldogult nagytitizteletti uram vette ezt egykoron jegyajándékkul ideális gondolkozásu jegyesének s ennek hangjai mellett tépte később a haját egyrészt a hamis játékok, másrészt még ennél is hamisabb énekek miatt.

Először is Mozart requiemjéből játszott el egy passus; utánna „A Tihanyi échohoz” melázó dallamát; majd a „Földiekkel játszó égi tünemény” kezdetű dalt; erre jött a „Szomorú füz hajlott lombja”; jött a „Teme-tőben láttalak meg először,” szóval jött, a mi szomorú csak termett a zene terén s talán végigjártssa és enekli nagy meghatottságában az öszes ha'otti énekeket is, ha Recsegő Donáth ur közel nem hajol a füle-hez — sokan muzsac-óknak néztek — s nem figyelmezteti a duettre, a melyet kettősc-ken fognak énekelni.

Gyönyörű duett jött, harmonium nélkül; rossz hangal, de teljes érzéssel.

Az első szám a

Csak titokban akartalak szeretni,

De ki kellett annak világosodni...

a mikor is kéz kézbe képeselődött; B-j-zánknak

Tiltsa bár az ész szava,

Tiltsa végzetem

Érted lángol, érted ég

„Mindem Érzelem.”

merengő énekénél már összeért a két báj-dalos feje s mikor utána a híres dunántúli nóta a „Cserszegi, a régi gárda“ fülbe-és szivbemászó dallamát is megszólaltatták s fölhangzott a

Csak itt az élet, itt az élet mindenkor,

Recsegő ur már derekon fogta éneklő párját; párja meg egész átszellemülten Recsegő ur vállán pihentette a jól megtermett karját s nagyban lobogtatta pecsulis zsebkendőjét. Természetes következmény, hogy rengeteg vala a tetszés nyilvánítás, mely jutalmazta a két dalost a nyújtott élvezetért.

A két dalos tulságos vonzódása feltűnő volt; pedig egyszerű a magyarázatja. A nt. asszony ideális hajlamainál fogva szívesen fogadta volna férjévé a nálánál 20 évvel is fiatalabb kántor urat s viszont a kántor ur is hitvesévé az édes anyjával egyidős tiszteletesnét, ha vagyonát ráírta s holmi ki-maradásai miatt nem berzenkedik.

De mert még két szereplő van hátra, lássuk hát ezeket is. Először is Kéreti Ibolykát említjük meg, a ki felolvasást tart, másodsor Libeghy Jenő urat, ki most mint tragicus szavaló mutatkozik be.

A felolvasás a nőnevelésről szólt. Az eleje a világ teremtésével kezdődött. Mikor már egy óráig folyt a felolvasás, éppen a bugaczi 6 osztályu iskola felállításának történetéhez fogott hozzá felolvasónk s látszott, hogy most melegszi bele a tárgyba; még jó óra és szerzünk a világ végénél tart s megjósolja, hogy, mert férfi volt az első ember, kit az ur teremtett, a férfinem pusztul ki előbb az aszonynépnél, mivel — ugymond — az asszonyé az utolsó szó a háznál s illik, hogy a bánatos özvegy merengjen az utolsó férfi halála felett.

A felolvasást általános ásitás, szundikalás, sőt itt-ott horkolás is kísérte. A midőn jött végre az ötödik és egyuttal utolsó szám, mely Libeghy Jenő urnak hozta meg a babért. Szavalata rendkívüli volt. Tragicus holmit szavalt s mégis szinte hahota tört ki a szavalat végén Libeghy urnak elasticus hajlongásai, esetlen kézmozdulatai és arczfintorításai miatt.

Elkezdődött a tánczhoz való készülődés a Csorvásról felfogadott malaczbanda mellett. A klarinét visított, mint egy valóságos malacz, a bőgőnek rosszul hangolt hurjai szinte recsegtek. A kontrás ellenben meg a primhegedús nem tudtak még hangot csalni sem ki hegedőjükből. És természetes, hogy nem, mikor szalonnával kente meg nyiretyűjüket valamely tréfás ur; a ki azonfelül a klarinét száját is tentával festette meg: úgy, hogy csupa ténta lett a buzgó klarinétos szája szele.

Ezuttal különben nem tartott valami nagyon sokáig a mulatság még pedig egyes hölgyeink migrénje, másoknak feltékenykedése, maj hamaros fellobbanása miatt. Az órnagyné ónagsága, ki már a szűnő-óra előtt összezördült urával, mert Zsiros urammal brudert ivott eunyi közönség előtt, a szűnő-óra alatt viperaként izgott-mozgott, villogtatta hegyes nyelvecskáját, mikor látta, hogy Hegyessy — a hü lovag — most Zsiros Pannuska körül legyeskedik; özv. tiszteletesnének sem vette jó néven, hogy Recsegő Donáth ur Kéreti Ibolykával paedagogisát és Kéreti Ibolyka is bárkit mást eirtt volna udvarlójának, csak Recsegő urat nem, mert dőlt belőle a szellem mellett a borgóz s hozzá néném-asszonynak merte őt szólítani toasztjában melyet a hölgyekre mondott.

Elmult tehát az est, hogy nyiljék meg az új év. Ebéd a népkonyha s meglegyen a „Polgári olvasókör“ megalakítása is ugyanaznap délutánján.

Közgazdaság.

A triesti általános biztoztó-társaság (Assicurazioni Genarali) f. é. április hó 12-én tartott 66-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1897. évi mérlegek. Az előttünk fekvő évi jelentésből látjuk, hogy az 1897. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek

410.815,677 korona 60 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjjaik 17.282.135 korona 40 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8.225,896 korona 36 fillérről 106.055,417 korona 10 fillérre emelkedett.

A tűz- és szállítvány-biztosítási ágakban a díj-illetékebevétel 26.059,779 korona 92 fillér volt, miből 11.054.256 korona 32 fillér viszontbiztosításra fordítottatott úgy, hogy a tiszta díjbevétel 15.005,523 korona 60 fillérre rugott, mely összegből 12.079,205 korona 16 fillér mint díjtartalék minden terbertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 68.186,768 korona 38 fillért tesz ki.

Károkért a társaság 1897-ben 24.466,461 korona 76 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 606.962.236 korona 46 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 113.406.607 korona 41 fillér esik, mely összeget a társaság 170.141 káresetben fizetett ki.

A nyereségtartalékok közül, melyek összesen 14.769,224 korona 48 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 5.250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamgadozására alakított tartalék, mely az 1.560,000 korona külön tartalék, ugy szintén az évi nyereségből kibasított 44.315 korona 04 fillérről 9.359.224 korona, 48 fillérre emeltetett fel úgy, hogy az most az 1897. évi december 31-én meglévő értékpapírok értéke éppen 10 %-ának felel meg, továbbá felemlitendő még az 160.000 koronára rugó kötes követelések tartaléka. — Ezen kívül fennáll még egy 400.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatlább esetleges esökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 132.348,020 korona 60 fillérről 143.645,142 korona 28 fillérre emelkedtek, melyek következésképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog-követelések 23.510,126 korona 14 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 12.499,795 korona 64 fillér 3.

Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 568,842 korona 06 fillér 4. Értékpapírok 94.373.963 korona 41 fillér. 5. tárczaváltók 811.139 korona 70 fillér. 6. a részvényesek biztosított adósslevelei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követeléseinek 4.165.607,26 fillér. 8. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 365,668 korona és 40 fillér. Összesen 143.645,142 korona 28 fillér.

Ezen értékekből több mint 36 millió korona magyar értékre esik.

99 sz. v. 1898.

Arverési hirdemény.

Alulírott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csurgói kir. járásbírósg 9368/1898. számú végzéssel Weisz és Berger özég Budapesti lakos végrehajtató javára Déucht B. csurgói lakos ellen 101 frt. 59 kr. tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 512 frtra becsült korpa, luczerna, baltacziunmag s egyébből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Csurgón alperes lakásánál leendő eszközésére

1898-ik évi május hó 25-ik napjának dél után 2 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 10. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Az előlverezendő ingóságok vételára készpénzben, illetve az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kiűzetendő.

Egyuttal az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-ának rendelkezéséhez képest felhivatnak mindazok, kik az előlvereztetni rendelt ingóságok vételéről a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig alulírt bir. végrehajtónak egy példányban írásban adják be, vagy addig szóval bejelentsek.

Kelt Csurgó, 1898. év május hó 10-ik napján.

CZIFFRAY KÁLMÁN
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad a „Csurgó és Vidéke“ kiadóhivatala

Nyomatott Vágó Gyula könyvnyomdájában Csurgón 1898.